

Asunto Oy Lahden Tammiheikkiin prosenttitaidetta

Maritta Koivisto,
arkkitehti SAFA, päätoimittaja Betoni

Suojellun tammen ehdoilla

Asunto Oy Lahden Tammiheikin kaksi asuin-kerrostaloa täydentävät kaupunkikuvaa Lahden keskustassa. Talot rakennutti perustajaurakoitsijana Varte Oy, suunnitteli Arkkitehtiryhmä A6 arkkitehti SAFA Tapio Saarelaisen johdolla ja taiteesta vastasi kuvanveistäjä Pertti Kukkonen yhdessä Tapio Saarelaisen ja graafikko Jere Saarelaisen kanssa.

Tammiheikin arkkitehtuuri perustuu Lahden Kaupungin vuonna 2012 järjestämän arkkitehtuurikilpailun voittaneeseen työhön nimeltään "Quercus – Tammi". Tontilla kasvaa vanha suojeltu tammi, jonka ympärille rakennukset sijoittuvat.

Lahden Tammiheikissä on kaksi kerrostaloa, joissa on yhteensä 40 erilaista asuntoa. Rakentaminen aloitettiin kesällä 2013 ja asukkaat pääsivät muuttamaan marraskuussa 2014.

Taide sai aiheen tammesta

Tontinluovutuskilpailun mukaisesti taiteeseen käytettiin prosentti rakennuskustannuksista. Lahdessa prosenttitaidehankintaa käytettiin ensi kertaa. Tammiheikin rakennuskustannukset olivat noin 12 miljoonaa euroa ja taiteen osuus noin 120 000 euroa.

Taiteen aiheeksi valikoitui luontevasti suojeltu tammi.

Graafisen betonin menetelmällä on mustiin sokkelielementteihin kuvioitu tuulessa lentäviä tammenlehtiä. Lisäksi sokkeleihin on kiinnitetty betonista toteutettuja veistoksellisia tammenterhomuotoja.

As Oy Lahden Tammiheikki valmistui marraskuun 2014 lopussa Lahden keskustaan Harjukadun ja Vuorikadun väliin. Oman leimansa kohteella antaa talojen välissä kasvava suojeltu satavuotias tammi, joka on ollut keskeisessä roolissa kohteen talojen suunnittelussa. Yli prosentti kustannuksista käytettiin taiteeseen – Lahdessa ensi kertaa.

Pysäköintikannen pinnassa, pihalla sijaitseva tammenlehtien muodostama värikäs kansikuviointi näkyy parhaiten talojen kerroksista. Betoniseen pysäköintikannen pintaan jyrstiin tammenlehden muotoiset kuviot. Kuviourat täytettiin eri värisillä sääolot hyvin kestäväillä saksalaisella erikoismassalla.

Sisätiloissa kummankin talon porraskäytävässä on yksi pronssiin valettu tammenterho.

Kukkosella on kokemusta taidehankkeista rakennusprojekteissa. Hän on pääsääntöisesti toteuttanut taidehankkeet "avaimet käteen"-periaatteella Betonipallas Oy -yrityksensä avulla.

Monet rakennuttajat saattavat ensin epäroidä rakennushankkeeseen liittyvästä taideprojektista: lisätoita tai aikataulu- tai muita ongelmia.

1 As Oy Lahden Tammiheikin naapurissa on kulttuurihistoriallisesti arvokas Vuorikadun koulurakennus vuodelta 1902. Täydennyskaavan tavoitteena oli, että kortteli täydentyy modernilla tavalla: valkobetoni- ja mustat graafisella betonilla kuvioituneet mustat elementit täyttävät tämän.

2 Graafisen betonin menetelmällä on mustiin sokkelielementteihin kuvioitu ikäänkuin tuulessa lentäviä tammenlehtiä.

3 Sokkeleihin on kiinnitetty betonista toteutettuja veistoksellisia tammenterhomuotoja.

1

2
3

Varte Oy

Pertti Kukkonen

4

5

6

Aukeaman kuvat: Pertti Kukkonen

7

8

– Yleensä kuitenkin aina lopulta kiitellään, kun nähdään lopputulos, kertoo Kukkonen. Taiteesta on paljon etuja rakennuttajalle. Kohde erottuu yksilöidysti joukosta ja sitä on helpompi markkinoida, kun taidetta on mukana, Kukkonen arvioi. Myös Tammiheikin asukkaat ovat kiitelleet taidekokonaisuutta.

Hän muistuttaa, että viime vuonna on julkaistu RT-kortti ”Taide rakennushankkeessa”, joka ohjaa taidehankkeiden toteuttamista osana rakennushanketta. Ohje palvelee kaikkia hankkeeseen osallistuvia toimijoita.

4,5,6,7,8 Pysäköintikannen pinnassa, pihalla sijaitseva tammenlehtien muodostama värikäs kansikuviointi näkyy parhaiten talojen kerroksista. Betoniseen pysäköintikannen pintaan jyrtsittiin tammenlehden muotoiset kuviot. Kuviourat täytettiin eri värisillä säänkestävillä erikoismassoilla.

9 Mustat tammenlehtikuvioidut sokkelielementit kiertävät korttelin.

9

Asunto Oy Lahden Tammiheikki – taideteos “ Tammiheikki”

Osoite: Harjukatu 22, 15110 Lahti

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehtiryhmä A6 Oy; Tapio Saarelainen

Taideteoksen suunnittelu: kuvanveistäjä

Pertti Kukkonen, graafinen suunnittelija Jere Saarelainen sekä arkkitehdit Tapio Saarelainen ja Jukka Kähkönen

Urakoitsija: Varte Oy

Betonielementit: Suutarinen Yhtiöt

Veistokset ja pysäköintikannen toteutus:

Betonipallas Oy, Pertti Kukkonen

Valmistumisvuosi: 2014

Lisätietoja:

Pertti Kukkonen, p.kukkonen@kolumbus.fi,

Tapio Saarelainen, tapio.saarelainen@a6oy.fi

Art accounts for 1 % in Housing Management Company Asunto Oy Lahden Tammiheikki

Housing Management Company As Oy Lahden Tammiheikki, a project consisting of two apartment buildings, was completed in the centre of Lahti towards the end of November 2014. The rules of the Site Allocation Competition had specified that one percent of the construction costs was to be spent on art. This was the first time the one-percent art procurement system was used in Lahti. The construction costs totalled ca. 12 million euro, with ca. 120 000 euro used on art.

The protected hundred-year old oak between the buildings was a natural choice for the theme of the art. Wind-blown oak leaves were patterned on the black precast base wall slabs using the

graphic concrete method. Sculptural acorn shapes in concrete were also fastened on the base walls.

A colourful pattern of oak leaves was milled on the concrete surface of the carpark deck. The grooves of the pattern were filled with a weather-resistant special compound using different colours.

One acorn cast in bronze adorns the stairway of each building.